

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

ODAP MERKEZİ KÜRESEL

BÜLTEN - 201

Akdeniz'de Türkiye Denklemi

Gazze'de Ateşkes Umudu ya da Yeni Bir Çatışma Dalgası: Orta Doğu'daki Gerilim Yeniden Yükseliyor

Güvensizlik Koridoru

Lübnan'da Ateşkes Gerilimi: İsrail'in Beyrut Saldırısı Bölgedeki Kırılgan Süreci Yeniden Gündeme Taşdı

Hürmüz Boğazı'nda Özgürlük Projesi ve Tırmanan Deniz Güvenliği Krizi

Savaşın Ortasında Kırılgan Bir Ateşkes: Rusya ve Ukrayna Arasındaki Diplomasi

Körfezde Ateşkes Sonrası Güç Mücadelesi

Pekin'den Washington'a Mesaj: İlişkileri Tamir Etme Çağrısı

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

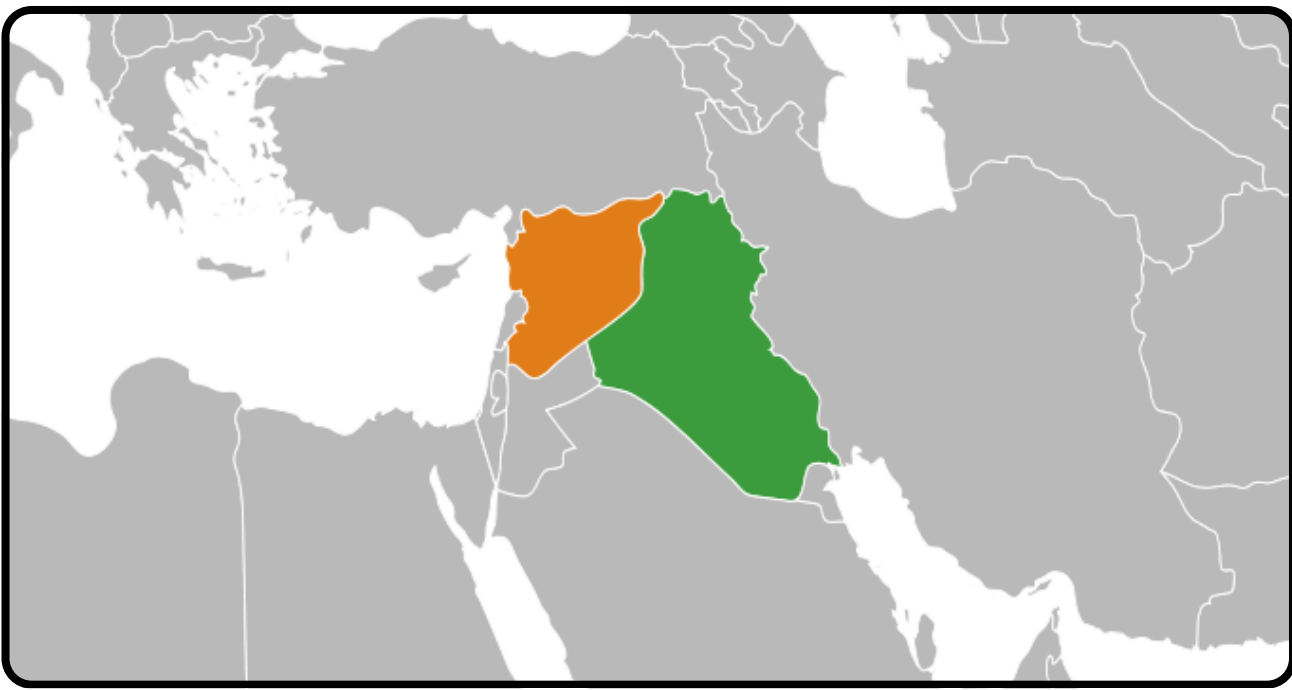
Akdeniz'de Türkiye Denklemi

Doğu Akdeniz'de Türkiye'yi dışarıda bırakan enerji denklemi artık kendi sınırlarına çarpıyor. İsrail, Mısır ve GKRY hattı yıllardır Kıbrıs gazını Türkiye'yi bypass ederek Avrupa'ya taşıyacak bir model kurmaya çalışıyordu. Bu model kâğıt üzerinde mümkün görünüyor; Mısır'ın LNG tesisleri var, GKRY sahalarını ticarileştirmek istiyor, İsrail ise bölgesel enerji denkleminde merkezî aktör kalmaya çalışıyor. Sorun tam da burada başlıyor. Bu üçlü enerji hattı, Avrupa'nın daha geniş Akdeniz ihtiyacını karşılamaya yetmiyor. Avrupa bugün Doğu Akdeniz'e sadece gaz sahaları üzerinden bakmıyor. Güvenlik, göç, enerji, ticaret, limanlar, bağlantısallık ve kriz yönetimi aynı dosyanın içine girmiş durumda. Bu yüzden Türkiye'nin dışlanması artık Ankara açısından diplomatik bir rahatsızlık olmaktan çıkıp Avrupa açısından da maliyetli bir tercih haline geliyor. Türkiye hem büyük bir pazar hem geçiş ülkesi hem de Akdeniz, Karadeniz, Kafkasya ve Orta Doğu arasında işlevsel bir bağlantı noktası. Bu konum, herhangi bir enerji

projesinin ekonomik hesabını da siyasi sürdürülebilirliğini de etkiliyor. İsrail-Mısır-GKRY hattının kendi içinde de ciddi zayıflıkları var. İsrail güvenlik bakımından istikrarsız bir aktör. Mısır bölgesel enerji merkezi olma iddiasını sürdürüyor ama ekonomisi ağır baskı altında. GKRY ise küçük devlet kapasitesiyle büyük bir Akdeniz mimarisini taşıyabilecek ölçekte değil. Üstelik Kıbrıs gazı hâlâ tam anlamıyla piyasaya çıkmış, Avrupa'ya düzenli akan, bölgesel denklemi değiştiren bir güç de teşkil etmiyor. Afrodit ve Kronos gibi sahalar üzerinden anlaşmalar konuşuluyor fakat bunlar bugünün enerji gerçeğinden çok geleceğin altyapı vaadi üzerine kurulu. Bu nedenle GKRY-Mısır hattındaki son hareketlilik dikkat çekici. Mart ve Nisan aylarında Kıbrıs gazının Mısır üzerinden ticarileştirilmesine dönük adımlar atıldı. Bu adımların tonu, Türkiye denkleme daha güçlü biçimde geri dönmeden önce enerji mimarisini fiilen kurma isteğini gösteriyor fakat hemen ardından Avrupa'nın Türkiye ile Akdeniz başlığında temas kurması, bu planın eksik tarafını görünür kıldı. Hakan Fidan'ın Avrupa Komisyonu'nun Akdeniz'den sorumlu ismi Dubravka Šuica ile görüşmesi bu sebeple sıradan bir diplomatik temas gibi okunmamalı. Avrupa; Akdeniz'de enerji, göç, güvenlik ve bağlantısallığı birlikte düşünüyorsa Türkiye'yi kenarda tutamayacağını görüyor. Türkiye dışarıda bırakıldığında her proje daha pahalı

daha riskli ve daha kırılgan hale gelir. Yatırımcı için siyasi belirsizlik artar. Avrupa için güvenlik hesabı karmaşıklaşır. Bölgesel düzen için meşruiyet sorunu büyür. Türkiye son dönemde rüştünü sert çıkışlarla değil, kriz yönetme kapasitesiyle de gösterdi. İran-ABD-İsrail geriliminde arabuluculuk dili kurması, İsrail'in sert söylemlerine kontrollü karşılık vermesi ve bölgesel tansiyonu yönetilebilir seviyede tutmaya çalışması bu açıdan önemliydi. Ankara, Doğu Akdeniz'de aynı anda konuşabilen, denge kurabilen ve dosyaları birbirine bağlayabilen bir aktör olarak öne çıkıyor. Doğu Akdeniz'de Türkiye'siz denklem kurulabilse de taşınması zorlaşır. Harita üzerinde alternatif rota çizmek mümkündür fakat bölgesel düzen, boru hattının nereden geçeceğinden ibaret değildir. O hattın hangi siyasi iklimde işleyeceği, hangi güvenlik mimarisiyle korunacağı ve hangi aktörlerle sürdürülebileceği de aynı ölçüde belirleyicidir. Türkiye tam da bu noktada denklemin dışına itilemeyecek kadar merkezi hale geliyor.

Güvensizlik Koridoru

Suriye'nin son dönemde "güvenli koridor" olarak sunulması fazla steril bir anlatı. Bu tabloyu Şam'ın ekonomik toparlanma arayışıyla açıklamak yetersiz kalır. Irak petrolünün Suriye üzerinden Akdeniz'e taşınması, özellikle ABD'nin hem Irak'ta hem Suriye'de aktif olduğu bir dönemde, sıradan bir ticari rota değişikliği gibi gözüküyor. Irak'ta Amerikan askeri varlığı sürerken zaman zaman terör grupları ve milis yapılar gerekçe gösterilerek Irak sahası yeniden hedef haline gelirken, bu hattın birden "alternatif enerji koridoru" olarak parlatılması başka bir hazırlığa işaret ediyor. Buradaki mesele Suriye'nin güvenli oluşu değil, kriz zamanlarında kullanılabilir oluşudur. Hürmüz ablukası bölgesel enerji akışını sıkıştırdığında daha önce ikincil görünen deniz ve kara yolları otomatik olarak önem kazandı. Irak-Suriye-Banyas hattı da bu bağlamda değerlendiriliyor. Bu hattı fark eden asıl aktörler Şam'dan çok ABD ve İsrail hattı gibi görünüyor. Körfez çıkışları risk altına girdiğinde, petrolün Akdeniz'e başka güzergâhlardan ulaştırılması hem ekonomik hem stratejik bir mesele haline gelir. Bu yüzden Suriye'nin koridorlaşması güvenlik değil, güvensizlik üretiyor. Çünkü bu hat Suriye'nin kendi kapasitesiyle korunacak, kendi siyasi dengesiyle yönetilecek bir hat değil. Irak'taki Amerikan varlığı, Suriye'nin kuzeydoğusundaki Amerikan etkisi, yerel silahlı gruplar, milis ağları, ve Kıbrıs'taki

İngiliz konuşlanmaları aynı resmin parçaları haline geliyor. Özellikle Kıbrıs'taki İngiliz üslerinin bölgesel krizlerde yeniden önem kazanması, Doğu Akdeniz'in askeri ve lojistik hazırlık için de kullanıldığını düşündürüyor. Suriye-Irak etkileşimi ile Kıbrıs'taki askeri hareketlilik yan yana geldiğinde ortaya çıkan şey basit bir ticaret hattı olmaktan çıkıyor. Şam'ın bu durumu ekonomik toparlanma için kullanmak istemesi anlaşılır. Savaş yorgunu bir ülke için transit gelir, liman hareketliliği, enerji taşımacılığı ve bölgesel temaslar cazip görünebilir fakat Suriye'nin kırılabilirliği tam da burada risk yaratıyor. Ekonomiyi toparlama umuduyla dış aktörlerin kriz lojistiğine fazla alan açmak, ülkenin sırtına yeni bir yük bindirebilir. Suriye henüz kendi güvenlik mimarisini sağlamlaştırmadan böyle bir hattın merkezine yerleşirse, toparlanma yerine yeni baskıların taşıyıcısı haline gelebilir. İran faktörü de bu hesabın dışında tutulamaz. Bölgede İran'la arasını sert biçimde bozan aktörlerin bedelsiz ilerlediği pek görülmedi. İran'ın Irak'taki ağırları, Körfez üzerindeki baskı kapasitesi, enerji ve su güvenliğini hedef alabilecek imkânları hâlâ masada. Körfez ülkeleri ABD'ye daha fazla yanaştıkça bu risk ortadan kalkmıyor; tersine, İran'ın bölgesel karşılık verme alanı genişliyor. Bu nedenle Suriye için asıl sınav koridor olmak değil, kimin koridoru haline geldiğini fark etmektir. Eğer Şam bu süreci dikkatli yönetmezse, ekonomik

toparlanma adına açtığı kapı onu yeni bir bölgesel hesaplaşmanın içine çekebilir. Suriye'nin bugün ihtiyaç duyduğu şey daha fazla jeopolitik yük değil, kendi kırılabilirliğini artırmayacak ölçülü bir toparlanma stratejisidir.

Hürmüz Boğazı'nda Özgürlük Projesi ve Tırmanan Deniz Güvenliği Krizi

5 Mayıs 2026 itibarıyla Hürmüz Boğazı, ABD'nin ticari seyrüsefer güvenliğini sağlama amacıyla duyurduğu "Özgürlük Projesi" ile İran'ın buna karşı geliştirdiği fiili deniz kontrol uygulamaları nedeniyle yeni bir gerilim evresine girdi. Hafta sonundan bu yana Birleşik Arap Emirlikleri, Güney Kore ve farklı ülkelere bağlı ticari gemilere yönelik çok sayıda saldırı, patlama ve taciz vakası kaydedildi. Küresel petrol ve sıvılaştırılmış doğal gaz taşımacılığının en kritik geçiş noktalarından biri olan boğazdaki gelişmeler, enerji arzı, navlun piyasaları, sigorta maliyetleri ve uluslararası ticaret güvenliği açısından doğrudan önem taşıyor. Sahadaki mevcut tabloya göre ABD Merkez Komutanlığı,

destroyer ve destek unsurlarıyla ticari gemilere refakat görevleri başlattı. Washington, bunun uluslararası deniz ticaretinin serbest akışını koruma amacı taşıdığını açıkladı. İran Devrim Muhafızları ise Mount Mobarak-Fujairah hattını riskli alan ilan ederek gemilere rota uyarıları gönderdi. Böylece boğaz çevresinde iki farklı güvenlik iddiası aynı anda ortaya çıktı. Gerilim, ADNOC bağlantılı Barakah tankerine yönelik insansız hava aracı saldırısı, Güney Kore bağlantılı bir gemide meydana gelen patlama ve farklı ticari tankerlere yönelik füze veya mermi kaynaklı olaylarla yükseldi. Ayrıca Reuters verilerine göre bazı BAE tankerleri AIS sistemlerini kapatarak veya denizde gemiden gemiye transfer yöntemine başvurarak petrol sevkiyatını sürdürmeye çalıştı. Bu durum, normal ticaret düzeninin yerini risk azaltma odaklı geçici yöntemlere bıraktığını gösteriyor. Bölgede 470'ten fazla gemiyi etkileyen GPS karıştırma faaliyetleri rapor edildi. Konum sinyallerinin bozulması, deniz trafiğinde görünürlüğü azaltırken çarpışma ve yanlış tanımlama riskini artırdı. Buna paralel olarak Fujairah ve Khor Fakkan limanları, boğazı kısmen baypas eden ana merkezler haline geldi. Petrol fiyatlarının 110 dolar bandına yaklaşması ve Körfez ihracat hacmindeki düşüş, krizin ekonomik boyutunu somutlaştırdı. İran'ın bu hamlesi, yalnızca ABD ile ikili bir kriz değil; deniz yollarının güvenliği, enerji ticaretinin sürekliliği ve

uluslararası hukukta geçiş serbestisi tartışmasını yeniden başlatmaktadır. Hürmüz'de fiili baskı modelinin sonuç vermesi halinde Babülmendep, Kızıldeniz ve Doğu Akdeniz gibi diğer boğaz ve dar geçitlerde benzer yöntemlerin teşvik edilmesi mümkündür. Süreç aynı zamanda enerji ithalatçısı Asya ekonomilerini, tanker piyasalarını ve sigorta sektörünü doğrudan etkilemektedir. Krizin uzaması, küresel tedarik zincirlerinde kalıcı rota değişimlerini hızlandırabilir; sona ermesi ise ABD deniz caydırıcılığının yeniden test edilmesi anlamına gelecektir.

Körfezde Ateşkes Sonrası Güç Mücadelesi
4-5 Mayıs 2026 tarihlerinde İran ile Körfez hattındaki gerilim yeniden yükseldi. Birleşik Arap Emirlikleri makamları, Hürmüz Boğazı çevresi ile Füceyre Petrol Endüstri Bölgesi'ne balistik füze, seyir füzesi ve insansız hava aracı saldırıları düzenlendiğini açıkladı. ABD yönetimi ise olaylar sonrasında İran ile 8 Nisan'da ilan edilen ateşkesin geçerliliğini koruduğunu duyurdu. Saldırıları, ateşkes

sonrası kayda geçen ilk doğrudan temaslardan biri oldu. Füceyre'de bazı enerji tesislerinde yangın çıktığı, hava savunma unsurlarının çok sayıda hedefi vurduğu bildirildi. Olay, enerji arzı ve deniz taşımacılığı açısından uluslararası gündeme taşındı. BAE Savunma Bakanlığı, saldırılarda 12 balistik füze, 3 seyir füzesi ve 4 insansız hava aracının kullanıldığını, bunların büyük bölümünün hava savunma sistemlerince imha edildiğini duyurdu. Füceyre liman sahası çevresinde patlamalar meydana geldiği, bazı depolama alanlarında yangın çıktığı açıklandı. Yerel birimler, yangınların kontrol altına alındığını ve liman faaliyetlerinin kademeli biçimde sürdürüldüğünü bildirdi. ABD Savunma Bakanlığı, Körfez'de yürütülen deniz güvenliği faaliyetlerinin ticari gemi geçişlerini korumaya dönük olduğunu açıkladı. Washington, Hürmüz Boğazı çevresinde görev yapan unsurların ticari gemilere refakat ettiğini ve saldırılar sonrasında savunma tedbirlerinin artırıldığını duyurdu. Pentagon ayrıca ateşkesin resmen sona erdiğine dair herhangi bir bildirim yapılmadığını belirtti. İran tarafı, yabancı askeri unsurların Körfez'deki hareketliliğini eleştiren açıklamalar yaptı. İran Meclis Başkanı Muhammed Bakır Kalibaf, ülkesinin güvenliğine yönelik girişimlere karşılık verileceğini söyledi. Tahran yönetimi, Hürmüz Boğazı çevresindeki askeri yoğunlaşmanın bölgesel istikrarsızlığı artırdığını bildirdi. Ekonomik cephede petrol fiyatları gün içi işlemlerde yükseldi, tanker sigorta primlerinde artış kaydedildi. Füceyre'nin önemi, Hürmüz Boğazı dışındaki ihracat kapasitesi ve depolama

altyapısından kaynaklanmaktadır. Suudi Arabistan, Katar ve Kuveyt saldırıları kınayan açıklamalar yayımladı. Körfez İşbirliği Konseyi üyeleri olağanüstü güvenlik temaları başlattı. Bu saldırıların zamanlaması, 8 Nisan ateşkesinin sahada kalıcı bir güvenlik düzeni üretmediğini ortaya koymuştur. İran, doğrudan savaş eşiğini aşmadan baskı kurabilen füze ve dron kapasitesini yeniden göstermiştir. ABD ise ateşkesi koruma söylemiyle askeri varlığını meşrulaştırma alanı elde etmiştir. BAE'nin hedef alınması, Körfez'de enerji altyapısı ve ticaret merkezlerinin artık doğrudan caydırıcılık denklemine girdiğini göstermektedir. Bu durum, bölgesel çatışmaların devlet merkezlerinden ekonomik merkezlere kaydığını ortaya koymaktadır. Önümüzdeki süreçte Hürmüz hattında güvenlik rekabeti, enerji fiyatları ve Körfez içi siyasi hizalanmalar üzerinde belirleyici olacaktır.

Gazze'de Ateşkes Umudu ya da Yeni Bir Çatışma Dalgası: Orta Doğu'daki Gerilim Yeniden Yükseliyor

Hamas ile İsrail arasındaki savaş aylar geçmesine rağmen hâlâ bölgesel siyasetin en kritik başlıklarından biri olmaya devam

etmektedir. Son günlerde Gazze’de askeri operasyonların yeniden yoğunlaşması ve aynı anda yürütülen ateşkes görüşmeleri, çatışmanın geleceği konusunda belirsizliği artırmış durumdadır. Uluslararası arabulucular bir anlaşma zemini oluşturmaya çalışırken sahadaki gelişmeler bunun oldukça zor olduğunu göstermektedir. İsrail hükümeti Gazze’deki askeri operasyonların Hamas’ın askeri kapasitesini tamamen ortadan kaldırmayı hedeflediğini savunmaktadır. İsrail ordusu özellikle tünel ağları ve silah depolarını hedef alan operasyonlarını genişlettiğini açıklarken, Hamas ise roket saldırılarıyla karşılık vermeye devam etmektedir. Bu karşılıklı saldırılar bölgede zaten ciddi boyutlara ulaşmış olan insani krizi daha da derinleştirmektedir. Birleşmiş Milletler ve çeşitli uluslararası yardım kuruluşları Gazze’deki sivil kayıpların ve yerinden edilen insanların sayısının hızla arttığı konusunda uyarılarda bulunuyor. Elektrik, temiz su ve sağlık hizmetlerine erişimin sınırlı olması bölgede ciddi bir insani felaket riskini beraberinde getiriyor. Bu nedenle ateşkes görüşmeleri yalnızca askeri bir mesele değil aynı zamanda acil bir insani gereklilik olarak görülüyor. Diplomatik cephede ise ABD, Mısır ve Katar gibi aktörler yeni bir ateşkes anlaşması için arabuluculuk yapmaya çalışıyor. Özellikle rehine takası ve insani yardım koridorları konusunda ilerleme sağlanabileceği yönünde bazı umut verici açıklamalar yapılmış olsa da taraflar arasındaki temel siyasi anlaşmazlıklar hâlâ çözülmüş değil. İsrail güvenlik hedeflerine ulaşmadan operasyonları durdurmayacağını

belirtirken, Hamas ise Gazze’ye yönelik askeri baskının tamamen sona ermesini talep ediyor. Bu tablo Orta Doğu’daki güç dengelerinin ne kadar kırılgan olduğunu bir kez daha göstermektedir. Gazze savaşı yalnızca İsrail ve Hamas arasındaki bir çatışma değil; aynı zamanda bölgedeki daha geniş jeopolitik rekabetin de bir parçası. İran, ABD ve çeşitli bölgesel aktörlerin dolaylı etkisi düşünüldüğünde, bu savaşın yalnızca yerel değil küresel sonuçları da olabileceği görülmektedir. Sonuç olarak ateşkes görüşmeleri kısa vadede çatışmanın yoğunluğunu azaltabilir. Ancak kalıcı bir çözüm için Filistin meselesinin siyasi boyutuna dair daha kapsamlı bir uluslararası uzlaşının ortaya çıkması gerekiyor. Aksi takdirde Gazze’deki savaşın, Orta Doğu’nun kronik krizlerinden biri olarak uzun süre daha gündemde kalması muhtemel görünmektedir.

Lübnan’da Ateşkes Gerilimi: İsrail’in Beyrut Saldırısı Bölgedeki Kırılgan Süreci Yeniden Gündeme Taşdı

İsrail ordusunun, Nisan ayında duyurulan ateşkesin ardından ilk defa Lübnan’ın başkenti Beyrut’un güney mahallelerine hava saldırısı gerçekleştirdiği bildirildi. Özellikle Hizbullah’ın

etkin olduğu Dahiye bölgesinin hedef alındığı bu saldırı, Orta Doğu'daki hassas güvenlik durumunu yeniden gündeme getirdi. Bölgedeki gelişmeler, yalnızca Lübnan ile İsrail arasındaki gerginliği değil, aynı zamanda İran destekli grupların rolü ve bölgesel istikrar açısından da ciddi sonuçlar doğurabilecek bir olay olarak değerlendiriliyor. İsrail ordusu, saldırının Hizbullah'a ait askeri hedefleri amaçladığını öne sürdü. İsrail yönetimi, Lübnan'ın güneyinden kendi ülkesine yönelik saldırı hazırlıkları olduğu iddiasında bulunarak operasyonun "savunma amaçlı" yapıldığını duyurdu. Ancak Lübnanlı yetkililer ve orada yaşayan siviller, saldırının ateşkes anlaşmasının açık bir ihlali olduğunu ifade etti. Özellikle Beyrut'un kalabalık güney mahallelerinin hedef alınması, sivil can kaybı konusunda derin endişelere neden oldu. Dahiye bölgesi, Hizbullah'ın hem siyasi hem de askeri açıdan güçlü bir merkez olarak anılıyor. Bu sebeple, İsrail'in bu alandaki eylemleri sadece askeri bir müdahale değil, aynı zamanda sembolik bir mesaj taşıyor. Uzmanlar, Tel Aviv yönetiminin Hizbullah'a karşı bir caydırıcılık sağlama çabası içinde olduğunu ve aynı zamanda İran'ın burada etkisini azaltmaya çalıştığını belirtiyor. Ancak bu tür saldırılar, Lübnan'daki siyasi karmaşayı artırma riski taşımakta. Ateşkesin bozulma olasılığı, uluslararası kamuoyunda endişe yaratıyor. Birleşmiş Milletler ve bazı Avrupa ülkeleri, taraflara sakin kalmaları yönünde çağrı yaptı. Özellikle Gazze'de süren çatışmaların bölge geneline yayılma tehlikesi göz

önüne alındığında, Lübnan'daki gerginliğin artması Orta Doğu'da daha geniş bir güvenlik krizi doğurabilir. Analistler, İsrail ile Hizbullah arasında çıkabilecek tam ölçekli bir savaşın yalnızca bu iki tarafı değil, Suriye, İran ve Körfez ülkelerini de etkileyeceğini vurguluyor. Diğer yandan, Lübnan ekonomisinin uzun süredir ciddi bir kriz içerisinde olması, ülkedeki güvenlik sorunlarını daha da zor bir hale getiriyor. Ekonomik çöküş, yüksek enflasyon ve siyasi belirsizlikle başa çıkan Lübnan'da yeni bir çatışma olasılığı, halk üzerindeki gerginliği artırıyor. Beyrut'taki siviller, geçmişteki savaşların yeniden yaşanma korkusunu dile getirirken, hükümet uluslararası topluma daha güçlü bir diplomatik müdahaleye dair çağrıda bulundu. Uzmanlara göre mevcut gelişmeler, bölgedeki ateşkes anlaşmalarının ne kadar kırılgan olduğunu bir kez daha gözler önüne seriyor. Taraflar arasında kalıcı bir siyasi çözüm sağlanmadıkça benzer eylemlerin sürmesi ve bölgesel gerginliğin yeniden artması oldukça olası görünüyor.

Savaşın Ortasında Kırılgan Bir Ateşkes: Rusya ve Ukrayna Arasındaki Diplomasi

Vladimir Putin'in 8-9 Mayıs tarihleri için Ukrayna savaşında geçici bir ateşkes ilan etmesi, üç yıldır süren çatışmalarda yeni bir diplomatik tartışmayı başlattı. Rusya bu ateşkesin, Sovyetler Birliği'nin Nazi Almanyası'na karşı kazandığı zaferin yıldönümü olan "Zafer Günü" anmalarına saygı amacıyla ilan edildiğini açıkladı. Ancak Kiev yönetimi bu açıklamaya temkinli yaklaştı ve bunun gerçek bir barış girişiminden çok siyasi bir hamle olabileceğini savundu. Volodimir Zelenski ise Rusya'nın önerisinden bağımsız olarak 5-6 Mayıs gecesinden itibaren kendi ateşkes girişimini duyurdu. Bu gelişme, savaşın askeri boyutundan çok diplomatik boyutunun yeniden tartışılmasına yol açtı. Üç yılı aşkın süredir devam eden savaşta cephe hatları büyük ölçüde donmuş durumda. Rusya Ukrayna'nın doğusunda kontrol ettiği bölgeleri elinde tutmaya çalışırken, Ukrayna ise Batı'dan aldığı askeri destekle bu bölgeleri geri almaya çalışıyor. Bu nedenle kısa süreli ateşkesler çoğu zaman kalıcı bir çözümden ziyade tarafların yeniden pozisyon alması için bir fırsat olarak görülüyor.

Ateşkes tartışmasının sembolik bir boyutu da bulunuyor. 9 Mayıs, Rusya'da yalnızca bir tarih değil aynı zamanda güçlü bir siyasi ve tarihi anlam taşıyan bir gün. Rusya bu günü her yıl büyük askeri törenlerle kutluyor ve Rusya'nın küresel güç statüsünü vurgulayan bir propaganda aracına dönüştürüyor.

Bu nedenle ateşkes ilanının askeri gerekliliklerden çok siyasi bir mesaj taşıdığı yönünde yorumlar da yapılıyor. Rusya açısından böyle bir adım hem uluslararası kamuoyuna "barış isteyen taraf" görüntüsü vermek hem de Zafer Günü törenlerini güvenlik riski olmadan gerçekleştirmek için stratejik olabilir. Ancak Ukrayna açısından durum oldukça farklı. Ukrayna, Rusya'nın geçmişte de benzer ateşkes çağrıları yaptığını fakat bu süreçlerin kalıcı bir barışa dönüşmediğini hatırlatıyor. Ukrayna liderliği bu nedenle ateşkes önerilerine temkinli yaklaşırken, Batılı müttefikler de Rusya'nın gerçek niyetinin test edilmesi gerektiğini savunuyor. Avrupa başkentlerinde yapılan yorumlara göre bu tür kısa süreli ateşkesler çoğu zaman savaşın siyasi çözümüne değil, çatışmanın yönetilmesine hizmet ediyor.

Sonuç olarak bu gelişme Ukrayna savaşının geleceği hakkında önemli bir gerçeği tekrar gözle önüne çıkarmaktadır, savaş yalnızca cephede değil, diplomasi masasında da devam etmektedir. Geçici ateşkesler çatışmanın temposunu düşürebilmekte ancak kalıcı barış için tarafların güvenlik, toprak ve egemenlik konularında kapsamlı bir anlaşmaya varması gerekmektedir. Mevcut şartlarda ise böyle bir anlaşmanın yakın zamanda gerçekleşmesi oldukça zor görünmektedir.

Pekin'den Washington'a Mesaj: İlişkileri Tamir Etme Çağrısı

7 Mayıs 2026'da Pekin'de gerçekleşen görüşme, giderek derinleşen ticaret savaşının gölgesinde her iki taraf için de sembolik bir anlam taşıyor. Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi, ABD Senatosu heyetini başkanlığında Steve Daines'in liderliğiyle kabul etti. Gündemde resmi olarak iki ülkeyi ilgilendiren uluslararası ve bölgesel meseleler yer aldı; ancak Wang'ın dile getirdiği mesajlar, salt protokol sınırlarını aşan bir içerik taşıyor. Wang Yi, Çin-ABD ilişkilerinin her iki halkın refahını ve küresel istikrarı doğrudan belirlediğini özellikle vurguladı. Çin'in Washington'a yönelik politikalarında tutarlılığını koruduğunu belirtirken, ABD tarafını Çin'e daha nesnel bir gözle bakmaya, anlaşmazlıkları makul biçimde yönetmeye ve dünyaya olumlu sinyaller vermeye davet etti. Kazan-kazan iş birliği ve karşılıklı saygıya yapılan vurgu, Pekin'in klasik diplomatik söyleminin ayrılmaz parçası olmakla birlikte, mevcut kriz ortamında bu kelimelerin ağırlığı farklı bir boyut kazanıyor. Toplantının zamanlaması da dikkat çekici. Söz konusu görüşme, iki ülke arasındaki ticaret geriliminin zirveye tırmandığı, karşılıklı gümrük

iki ülke arasındaki ticaret geriliminin zirveye tırmandığı, karşılıklı gümrük tarifelerin küresel piyasaları sarstığı bir döneme denk geliyor. Böyle bir konjonktürde yürütme erkinin değil yasama organının temsilcileriyle masa kurulması, hem Çin'in çok kanallı diplomasi tercihini hem de ABD Kongresi'nde diyalog arayışına açık bir kesimin varlığını gözler önüne seriyor. Öte yandan bu tablo, içerik açısından bazı soru işaretlerini de beraberinde getiriyor. Görüşmede somut bir adım atıldığına ya da somut bir uzlaşma zemininin oluştuğuna dair herhangi bir bilgi paylaşılmadı. Wang'ın açıklamaları büyük ölçüde ilkesel bir çerçevede kaldı; ABD tarafından ise görüşmenin içeriğine yönelik kamuya açık bir değerlendirme gelmedi. Bu asimetrik iletişim biçimi, ziyaretin pratik sonuçlarından çok diplomatik sinyal verme işlevi gördüğüne işaret ediyor. Küresel ölçekte değerlendirildiğinde, Çin'in böyle bir görüşmeyi kamuoyuna duyurma biçimi kendi başına bir mesaj niteliği taşıyor: Pekin, masaya oturmaya hazır olduğunu gösteriyor, ancak koşulların ne olduğunu net biçimde ortaya koymaktan kaçınıyor. Washington'un bu adıma nasıl karşılık vereceği ise Mayıs 2026 itibarıyla yanıt bekleyen temel soru olmaya devam ediyor.